

KUMPPANUUSAJATTELULLE VAHVA TUKI VARSINAIS-SUOMEN TOIMIJOILTA

Kumppanuusbarometrilla tarkastellaan Varsinais-Suomen kehitystä maakuntastrategian tavoitteiden valossa. Loka–marraskuussa 2015 toisen kerran toteutettu barometrikysely antaa vahvan tuen maakunnan kehittämiseen kumppanuuden kautta, sillä lähes neljä viidestä vastaajasta kannatti Varsinais-Suomen kehittämistä yhteistyöllä ja kumppanuudella. Kumppanuusajattelun kannatus on myös kasvanut selvästi edellisestä barometristä.

Yhteistyö ja kumppanuus saavat kannatusta maakuntastrategian perustana

Varsinais-Suomen maakuntastrategian vision mukaan menestyvää ja hyvinvoivaa maakuntaa rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella. Kumppanuusbarometrin mukaan valintaa voidaan pitää onnistuneena, sillä 78 % barometrikyselyyn vastanneista oli samaa mieltä väittämän ”Varsinais-Suomen tulevaisuutta rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella” kanssa.

Tuki kumppanuusajattelulle on vahvistunut selvästi vuoden aikana, sillä edelliseen barometriin verrattuna kumppanuusvisioin kanssa samaa mieltä olevien osuus kasvoi 11 prosenttiyksikköä. Yhteistyön nostaminen maakunnan kehittämisen kärjeksi sai kannatusta myös kyselyn avovastauksissa:

”Avoimuus ja pyrkimys yhteistyön lisäämiseen on erittäin hyvä asia.”

”Olen positiivisesti yllättynyt ja iloinen kumppanuuden nostosta strategian pilareihin.”

”Hyvä yhteistyöhanke, yhteistyötä todella tarvitaan Varsinais-Suomessa ja yhteistyön toteutuminen vaatii koordinoivaa ja paimentavaa tahoja sekä aktiivista viestintää mahdollisista tuloksista.”

Toisaalta kriittisiä kommentteja nousi etenkin kuntien välisen yhteistyön riittämättömyyteen ja strategian konkreettisiin saavutuksiin liittyen:

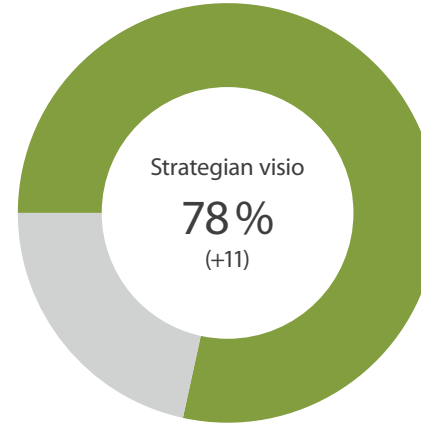
”Varsinais-Suomessa on kuntia, jotka eivät halua yhteistyötä naapurikuntien kanssa.”

”Yhteistyötä ja vuoropuhelua kaupunkien, kehyskuntien ja koko maakunnan välillä tulee lisätä entisestään.”

”Tavoitteet ovat hyvät, tahtotila on olemassa, vielä puuttuvat konkreettiset teot.”

”Organisaatorajat ylittävä yhteistyö ymmärretään jo välttämättömyytenä, kunhan se siirtyy vielä toiminnan tasolle.”

Barometriin osallistuneiden arviot siitä, miten maakunnan kehittäminen yhteistyöllä ja kumppanuudella edistyy seuraavan kolmen vuoden kuluessa, olivat lähes yksinomaan myönteisiä. Vain muutama vastaaja arvioi, että kumppanuusajattelu heikkenee hieman, eikä yksikään nähnyt, että yhteistyö toiminnan pohjana heikkenisi merkittävästi.

Varsinais-Suomen tulevaisuutta rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella

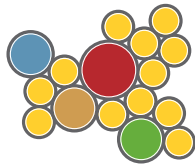
Kuva 1 Maakuntastrategian visioa kuuvavan väittämän kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus. Suluissa muutos edelliseen vuoteen (%-yksikköä).

Varsinais-Suomen tulevaisuutta rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella

Arviot kehityksen tulevasta suunnasta noin 3 vuoden päähän

Kuva 2 Maakuntastrategian vision mukaisen kehityksen arvioitu edistyminen tulevan kolmen vuoden aikana.

Vastuullisuus parhaiten edistyt kärkiteema

Maakuntastrategian ytimen muodostaa neljä kärkiteemaa: vastuullisuus, yhteistyötaidot, saavutettavuus ja resurssiviisuus. Näiden kautta hahmottavat maakunnan kehittämisen painopisteet ja toimenpiteet. Kumppanuusbarometrissa jokaisen kärkiteeman kehitystä arvioidaan kolmen väittämän avulla, jotka kuvaavat maakunnan kehityksen tavoitetilaa kyseisen teeman osalta.

Vastaajat olivat selvästi eniten samaa mieltä vastuullisuus-teeman väittämien kanssa. Erityisesti tekeminen ja yrittäminen nähtiin maakunnassa arvostettuina ja sisäistettyinä toimintatapoina. Vastuullisuus-teeman tavoitteet kuvaavat tosin enemmän kehittämisen tahtotilaa kuin konkreettisia tuloksia, jolloin niiden kehittymisen voi myös olettaa olevan konkreettisempia tavoitteita nopeampaa.

Yhteistyötaidot-teeman osalta noin kolmasosa vastaajista oli väittämien kanssa samaa mieltä. Vaikka suurin osa vastaajista pitää kumppanuutta hyvänä lähtökohtana maakunnan kehittämiselle, näkevät he kuitenkin yhteistyössä paljon kehitettävää. Tämä näkyi erityisesti useissa barometrikyselyn avovastauksissa, joissa korostettiin kumppanuuden tärkeyttä mutta kaivattiin lisää sekä kunta- että sektorirajat ylittävää yhteistyötä.

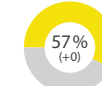
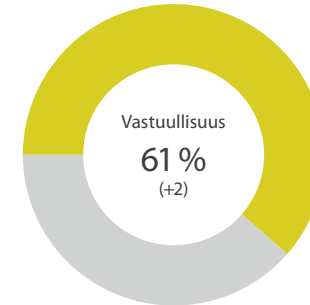
Saavutettavuus- ja resurssiviisuus-teemojen väittämissä oli melko paljon hajontaa: joidenkin väittämien kanssa oltiin samaa mieltä, toisten kanssa eri mieltä. Väittämien konkreettisuuden asteessa oli kuitenkin myös merkittävää vaihtelua. Monet vastaajat olivat samaa mieltä vähemmän konkreettisten tavoitteiden, kuten kansainvälistymisen tai tiedon avoimuuden kanssa. Sen sijaan konkreettisten ja hitaasti muuttuvien tavoitteiden, kuten liikennejärjestelmän tai hiilineutraaliuden kehityksen arvioinnissa oltiin ymmärrettävästi varovaisempia.

Muutokset edelliseen barometriin verrattuna olivat kärkiteemojen tasolla pieniä. Yksittäisten väittämien tasolla oli kuitenkin suuriakin muutoksia. Eniten olivat edistyneet kiertotaloutta, yrittäjyyttä sekä yhdessä tekemistä korostavien väittämien arviot. Vastaajat arvioivat puolestaan kunta- ja sektorirajat ylittävien palvelujen ja eri alojen osaamisyhdistelmien kehityksen heikentyneen. Yksiselitteistä selitystä arvioiden heikkenemiselle ei löydy, mutta avovastauksissa nousi esiin voimakastakin kritiikkiä kuntien välisen yhteistyön toimimattomuudesta, mikä selittänee tulosta osaltaan.

Odotukset tulevasta kehityksestä olivat pääsääntöisesti myönteisiä. Tiedon avoimuutta, tekemistä, yrittämistä ja kansainvälistymistä korostavien väittämien odotettiin edistyvän parhaiten. Sen sijaan hitaimmin arvioidaan kehittyvän pohjoisen kasvuvyöhykkeen sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen pitkäjänteisen kehittämisen. Maakuntastrategian kumppanuustavoitteiden kannalta voidaan pitää huolestuttavana, että yli neljäsosa vastaajista arvioi uutta synnyttävän yhdessä tekemisen ilmapiirin heikkenevän tulevan kolmen vuoden kuluessa.

→ **Kuva 3** Maakuntastrategian kärkiteemoja kuvaavien väittämien kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus.

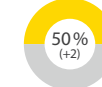
Isompi ympyrä kertoo teemaan kuuluvien väittämien keskiarvon. Suluissa muutos edelliseen vuoteen (%-yksikköä).

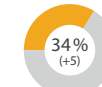
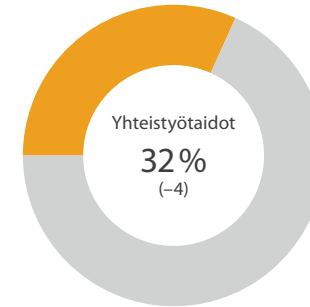
Maakuntaa kehitetään kokonaisvaltaisen tilannearvioon perustuen

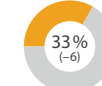
Tekeminen ja yrittäminen ovat maakunnassa arvostettuja ja sisäistettyjä toimintatapoja

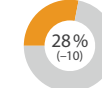
Alue- ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen on maakunnassa pitkäjänteistä ja suunnitteluratkaisujen tulevat vaikutukset huomioivaa

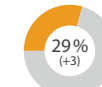
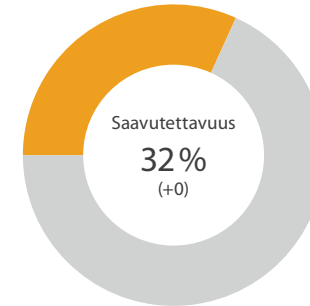
Maakunnassa vallitsee aito ja uutta synnyttävä yhdessä tekemisen ilmapiiri

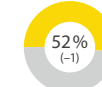
Maakunnassa on yhdistetty eri alojen osaamista ennakkoluulottomasti uusiksi toimintatavoiksi ja tuotteiksi

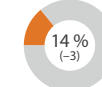
Maakunnassa on luotu toimivia ja tehokkaita palveluja kunta- ja sektorirajoista huolimatta

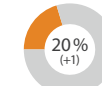
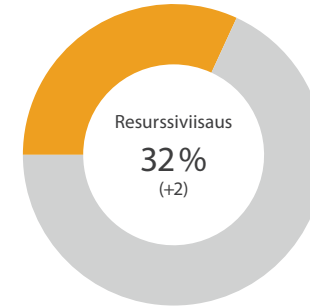
Varsinais-Suomessa on kestävä yhdyskuntarakenne ja älykäs liikennejärjestelmä

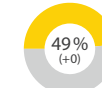
Varsinais-Suomi on kansainvälistynyt ja helposti lähestyttävä maakunta

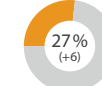
Pohjoisesta kasvuvyöhykkeestä (Tukholma–Turku–Helsinki–Pietari) on luotu kansainvälisiä toimijoita houkutteleva vireä ja älykäs vyöhyke

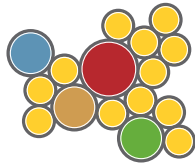
Varsinais-Suomi on toimintatavoiltaan kokonaisvaltaisesti resurssiviisus ja hiilineutraali maakunta

Avoin tieto on kaikkien maakunnan toimijoiden ja asukkaiden hyödynnettävissä

Varsinais-Suomi on kiertotalouden edelläkävijä

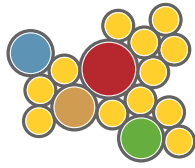

Negatiivinen kehitys

Positiivinen kehitys

Kuva 4 Vastaajien arviot maakuntastrategian kärkiteemoja kuvaavien väittämien kehityksestä tulevan kolmen vuoden aikana.

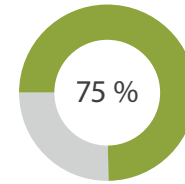

Kumppanuusfoorumi toimiva väline maakunnan kehittämiseen

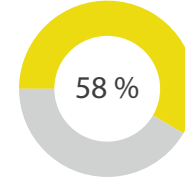
Kumppanuusfoorumi on maakuntastrategian päätoimenpide, jonka pohjana on avoin tieto ja toimijoiden välinen kanssakäyminen. Kumppanuusfoorumin keskeisenä toimintamuotona ovat kumppanuustapaamiset, jotka tuovat yhteen eri alojen osajia ja joiden tavoitteena on uusien ideoiden ja toimintamallien luominen Varsinais-Suomen kehittämiseksi.

Vastaajista suurin osa piti kumppanuusfoorumin ideaa oikeansuuntaisena, sillä 75 prosenttia kyselyyn osallistuneista oli samaa mieltä sen kanssa, että kumppanuusfoorumi on toimiva tapa kehittää maakuntaa. Enemmistö vastaajista näki myös, että kumppanuustapaamiset ovat synnyttäneet uusia yhteistyöverkostoja, ideoita ja toimintamalleja.

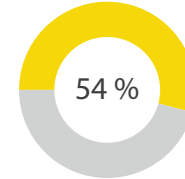
Sen sijaan vain 20 prosenttia vastaajista piti aluetietopalvelua alueen toimijoiden jokapäiväisenä työkaluna. Tosin kyselyn toteutusajankohtana aluetietopalvelu (Lounaistieto.fi) oli ollut toiminnassa vain kaksi kuukautta, joten käytännössä palvelu ei ole voinut ehtiäkään muodostua jatkuvasti käytössä olevaksi työkaluksi. Aluetietopalvelun käytön odotettiin lisääntyvän tulevaisuudessa, ja myös muiden kumppanuusfoorumin osa-alueiden odotettiin kehittyvän myönteisesti.

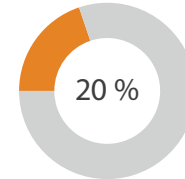
Kumppanuusfoorumi on toimiva tapa kehittää maakuntaa

Kumppanuustapaamiset ovat synnyttäneet uusia yhteistyöverkostoja

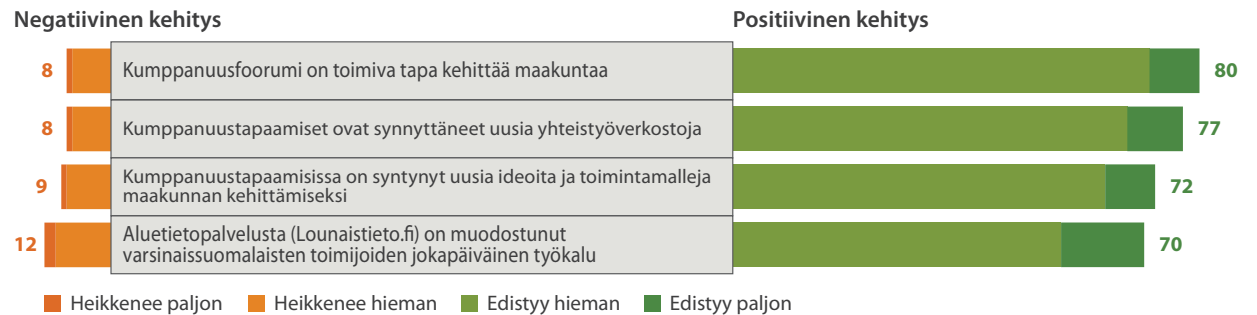

Kumppanuustapaamisissa on syntynyt uusia ideoita ja toimintamalleja maakunnan kehittämiseksi

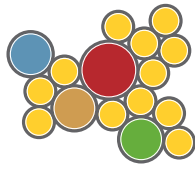

Aluetietopalvelusta (Lounaistieto.fi) on muodostunut varsinaissuomalaisten toimijoiden jokapäiväinen työkalu

Kuva 5 Kumppanuusfoorumia kuvaavien väittämien kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä olevien osuus.

Kuva 6 Kumppanuusfoorumia kuvaavien väittämien arvioitu kehitys tulevan 12 kuukauden aikana.

Toimenpiteiden toteutuminen edistynyt vuoden aikana

Maakuntastrategian neljään kärkiteemaan liittyy kumppanuusfoorumin lisäksi yhteensä 25 toimenpidettä, joiden tavoitteena on edistää kärkiteemojen mukaista kehitystä Varsinais-Suomessa ohjelmakaudella 2014–2017. Syksyllä 2015 maakuntastrategian hyväksymisestä oli kulunut noin puolitoista vuotta, joten barometrin kuvaamaa toimenpiteiden edistymisastetta voidaan pitää maakuntastrategian ohjelmakauden puolivälin arviona.

Vastaajien arvioiden mukaan maakuntastrategian toimenpiteet ovat edistyneet pääsääntöisesti joko hieman tai kohtalaisesti. Eri kärkiteemoihin sisältyvien toimenpiteiden edistymisessä on yllättävän vähän vaihtelua. Tämä voi kertoa yhtäältä siitä, että kaikkien toimenpiteiden edistäminen on käynnistynyt, mutta reilun vuoden aikana yhtäkään toimenpidettä ei ole vielä viety päätökseen. Toisaalta vähäinen vaihtelu saattaa kertoa vastaajien taipumuksesta arvioida varovaisesti monitahtoisia kysymyksiä ja valita pääsääntöisesti asteikon keskivaiheen vaihtoehtoja.

Joitain selviä erojakin toimenpiteiden edistymisen osalta kuitenkin havaitaan. Vastaajien mukaan parhaiten ovat edistyneet avoimen tiedon käyttöön (R4) koulutusosaamiseen (S4) ja ammatillisen koulutuksen kehittämiseen (S5) liittyvät toimenpiteet, joiden noin neljäsosa vastaajista arvio edistyneen hyvin. Selvästi heikoimmin arvioitiin edistyneen maahanmuuttajien osaamisen hyödyntämistä painottava toimenpide (R3), jonka osalta yli puolet vastaajista oli sitä mieltä, ettei sen toteuttaminen ole edennyt ollenkaan.

Edellisen barometrin vastauksiin verrattuna vastaajien arviot lähes kaikkien toimenpiteiden edistymisestä olivat parantuneet. Tulos on varsin odotettava, sillä vuoden 2014 barometrin aikaan toimenpiteiden toteuttaminen oli vasta alkamassa. Toimenpiteiden toteutumisen arvioinnissa vastaajamäärät ovat kuitenkin niin pieniä, ettei yksittäisten toimenpiteiden edistymisasteen muutoksista voi tehdä kuin suuntaa antavia tulkintoja. Kokonaisuudessaan toimenpiteiden toteutuminen näyttää kuitenkin edistyneen selvästi vuoden aikana.

Vastaajat arvioivat toimenpiteiden edistyvän seuraavan vuoden aikana verrattain hyvin. Kaikkien toimenpiteiden arvioidaan edistyvän vähintään kohtalaisesti, ja vain muutamien toimenpiteiden kohdalla esiintyy yksittäisiä arvioita, joiden mukaan toimenpiteen toteutuminen ei edistyisi ollenkaan.

Maakuntastrategian toimenpiteiden tarkemmat kuvaukset löytyvät osoitteesta: www.varsinais-suomi.fi/maakuntastrategia

→ **Kuva 7** Vastaajien arviot maakuntastrategian toimenpiteiden edistymisestä.

Huom. Toimenpiteen V8 tiedot puuttuvat kyselyssä tapahtuneen virheen vuoksi.

Vastausten jakautuminen (%)

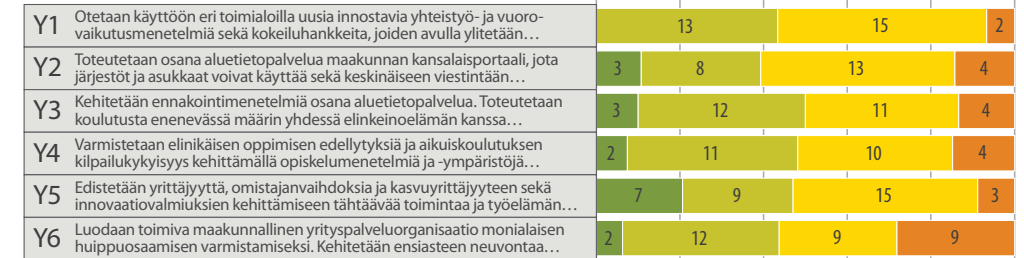
Numero pylvään sisällä kertoo vastausten lukumäärän

0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

VASTUULLISUUS

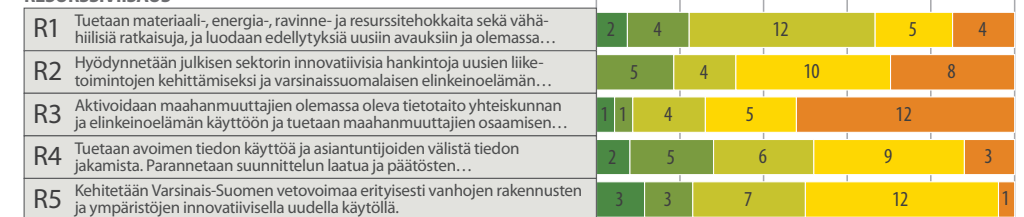
YHTEISTYÖTAIDOT

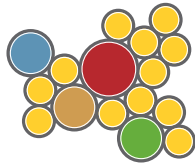
SAAVUTETTAVUUS

RESURSSIVIISAUS

■ Edistynyt erittäin hyvin ■ Edistynyt hyvin ■ Edistynyt kohtalaisesti ■ Edistynyt hieman ■ Ei edistynyt ollenkaan

Toimenpiteiden edistyminen 2014 ja 2015

Hyvin tai kohtalaisesti edistyvien osuus vastauksista (%)
Luku pylvään päässä kertoo muutoksen (%-yksikköä)

VASTUULLISUUS

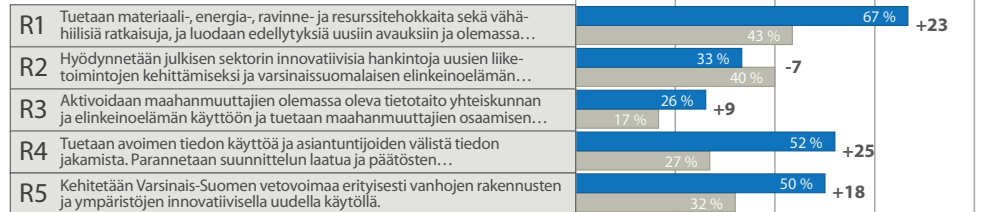
YHTEISTYÖTAIDOT

SAAVUTETTAVUUS

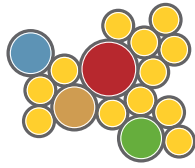
RESURSSIVIISAUS

■ Hyvin tai kohtalaisesti edistyvien osuus 2015 ■ Hyvin tai kohtalaisesti edistyvien osuus 2014

Kuva 8 Toimenpiteiden edistymisarvioiden muutos vuosien 2014 ja 2015 kumppanuusbarometrien välillä.

Vastaajamäärän vähäisyyden vuoksi muutosta kuvaavat luvut ovat suuntaa-antavia. Huom. Toimenpiteen V8 tiedot puuttuvat kyselyssä tapahtuneen virheen vuoksi.

Vastausten jakautuminen (%)
Numero pylvään sisällä kertoo vastausten lukumäärän
0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

VASTUULLISUUS

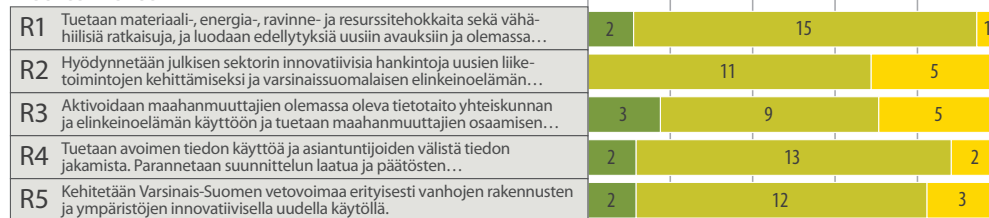
YHTEISTYÖTAIDOT

SAAVUTETTAVUUS

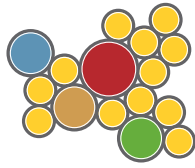
RESURSSIVIISAUS

■ Edistyy hyvin ■ Edistyy kohtalaisesti ■ Edistyy hitaasti ■ Ei edisty ollenkaan

Kuva 9 Vastaajien arviot maakuntastrategian toimenpiteiden edistymisestä tulevan 12 kuukauden aikana.

Huom. Toimenpiteen V8 tiedot puuttuvat kyselyssä tapahtuneen virheen vuoksi.

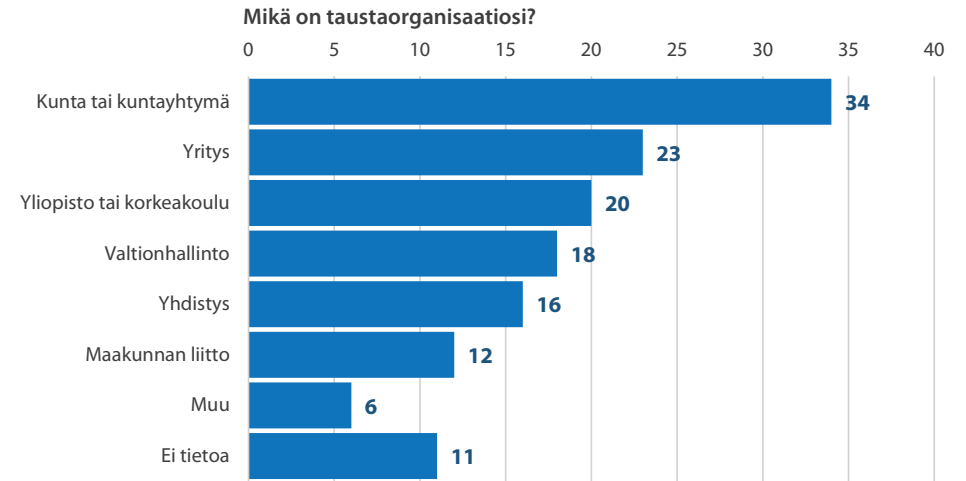

Kyselyyn osallistui yli sata asiantuntijaa

Kumppanuusbarometri on kerran vuodessa toteutettava verkkokysely, jonka avulla seurataan maakuntastrategian tavoitteiden toteutumista. Samalla kumppanuusbarometri antaa myös yleisen kuvan Varsinais-Suomen kehityksestä.

Kumppanuusbarometri toteutettiin toista kertaa loka–marraskuussa 2015. Kysely lähetettiin yhteensä noin 500 varsinaissuomalaiselle toimijalle, ja siihen vastasi 140 henkilöä (28 % vastauksista). Suurin osa vastaajista edusti kuntia tai kuntayhtymiä, mutta vastauksia tuli runsaasti myös muiden tahojen edustajilta. Myönteistä on, että myös yrityksissä työskenteleviä oli runsaasti vastaajien joukossa. Barometriin vastasi pääasiassa maakunnan kehityksen hyvin tuntevia asiantuntijoita, mikä lisää vastausten luotettavuutta.

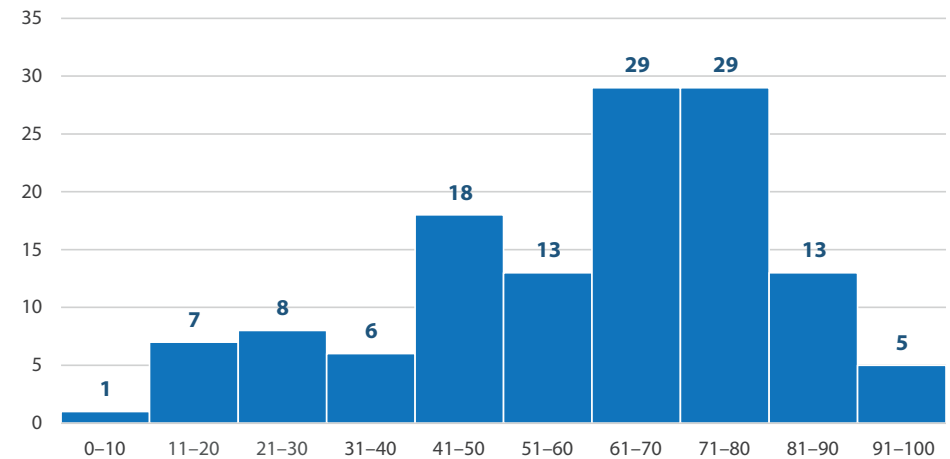
Barometrikyselyn tuloksia tulkittaessa on huomioitava, että kyselyyn on voinut vastata eri henkilöt eri vuosina, minkä vuoksi vuoden 2015 tuloksia ei voi suoraan verrata edellisen vuoden tuloksiin. Erityisesti yksittäisten toimenpiteiden edistymisen muutoksiin tulee suhtautua varauksella, koska toimenpiteitä koskevat kysymykset oli hajautettu siten, että yksi vastaaja arvioi vain yhden kärkiteeman mukaisia toimenpiteitä. Tämän vuoksi toimenpiteitä koskevien kysymysten vastaajamäärät ovat selvästi pienempiä kuin muissa kysymyksissä.

Kuva 10 Vastaajien jakautuminen taustaorganisaation mukaan.

Kuinka hyvin arvioit tuntevasi Varsinais-Suomen kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä?

0 = Vain perustiedot, 100 = Vahva asiantuntemus

Kuva 11 Vastaajien arviot omasta asiantuntijuudestaan koskien Varsinais-Suomen kehitystä.